

**0caktan taş hazırlanması”
girdisi için alınan fiyat
teklifinin mevzuat gereğince
bulunması gerekli meslek
mensubu ibaresini taşıdığı ve
meslek mensubunun iletişim
bilgilerini de içerecek
şekilde kaşelenerek
onaylandığı, fiyat teklifinin
anılan Tebliğ’e uygun olarak
hazırlandığı, ayrıca söz
konusu fiyat teklifine
dayanak Ek.0-5 maliyet tespit
tutanaklarının istenilip
istenilmemesinin idarenin
takdir yetkisi dahilinde
olduğu, idare tarafından da
söz konusu tutanakların**

istenilmediği, kurum tarafından yapılan incelemede de söz konusu fiyat teklifine dayanak Ek.0-5 maliyet tespit tutanaklarının istenilmesini gerektirecek herhangi bir husus olmadığı, diğer taraftan bahse konu fiyat teklifinde yer alan bilgilerin doğruluğunun meslek mensubunun sorumluluğunda olduğu bir arada değerlendirildiğinde başvuru sahibinin bu iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Toplantı No	: 2019/012
Gündem No	: 33
Karar Tarihi	: 06.03.2019
Karar No	: 2019/UY.I-346

BAŞVURU SAHİBİ:
Kıymaz Tahir Mehmet-Seyhanlı İnş. Elk. Teks. Tem. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı,

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Sanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2018/668202 İhale Kayıt Numaralı "Kırsal Alanlarda Yol Yapım İşi" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:
Sanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Daire Başkanlığı tarafından 11.01.2019 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Kırsal Alanlarda Yol Yapım İşi" ihalesine ilişkin Kıymaz Tahir Mehmet-Seyhanlı İnş. Elk. Teks. Tem. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığının 04.02.2019 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 05.02.2019 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 14.02.2019 tarih ve 6960sayılı İle Kurum kayıtlarına alınan 14.02.2019 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2019/194 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelenmiştir.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle, "Kırsal alanlarda yol yapım işi'nin birinci kısmında ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklif etmiş olduğu tutara açıklamasının mümkün olmadığı, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan analizlerdeki tutarların 30 kat'lık nakliye bedelini dahi karşılamadığı, idare tarafından yeterli inceleme yapılmadan ihalenin sonuçlandırıldığı, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan analizlerin incelenmediği, açıklama kapsamında sunulan fiyat tekliflerini düzenleyen YMM veya SMM'den Ek-0.5, Ek-0.6 sayılı tutanakların istenilmediği ve ilgili vergi dairesinden teyitlerinin yapılmadığı, ihale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin değerlendirilme dışı bırakılması ve ihalenin kendileri üzerinde bırakılması gerektiği iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

- a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgülüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamalara dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklama bulunmayan istektilerin teklifleri reddedilir. Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı tekliflerin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorulma kriterleri belirler, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmesizince sonuçlandırılabilmesi, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmesizince reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır." hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Sınır değeri tespiti ve aşırı düşük teklifler" başlıklı 45'inci maddesinde "45.1.3. İstektilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen istektilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi istektilerden istenmektedir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istektiler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorulmaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir. Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan ihalelerde istekli tarafından sunulacak hesap cetvelinde, sorgulanaya tabii tutulmaya iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının her biri için miktar ve birim fiyatların ayrı ayrı gösterilmesi zorunlu olmayıp, sorgulanmayan iş kalemlerinin tamamı için teklif edilen toplam bedelin gösterilmesi yeterlidir.

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;
a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analize yer almasını istediği "malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yata ve düşey taşıma, zamlar vb.)" sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirlendiği,

b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analize yer almasını istediği "malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yata ve düşey taşıma, zamlar vb.)" sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirlendiği,

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının istektilere verilmesi, istektilerinin aşırı düşük olarak tespiti edilerek kendilerinin açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklama sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabilmeyeceği verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanmayan iş kalemlerine ilişkin istektilerin açıklamaları kapsamında analiz sonuçlarına gerek olursa, analizi iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

45.1.13.1. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyi tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelemini imzalaymaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklif konuları veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenmektedir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenerek olup, meslek mensubu tarafından muhafaza edilecek ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyecektir. Ancak idare kurum tarafından gerekli görüldüğü takdirde bu tutanaklar meslek mensubundan istenebilecektir.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespit (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafınca düzenlenerek onaylanan (./././.) tarih ve (./) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığı beyan ederim." ibaresinin yazılarak hazırlanması ve iletişim bilgileri de belirtilmiş suretleriyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, bu tespit (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafınca düzenlenerek onaylanan (./././.) tarih ve (./) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığı beyan ederim." ibaresinin yazılarak hazırlanması ve iletişim bilgileri de belirtilmiş suretleriyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklif konuları alanda faaliyet gösterenlerince alınması gerekmektedir olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir. Kaşelenme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

45.1.13.10. Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve esas bedel beyanı ile Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler olarak.

45.1.13.11. Ek-0.5, Ek-0.6, Ek-0.7 ve Ek-0.8 numaralı tutanakların son veya bir önceki geçici vergi beyanname dönemine ilişkin olarak düzenlenmesi zorunludur. Son veya bir önceki geçici vergi beyanname döneminin tespitinde; 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre pazarlık usulü ile yapılan ihalelerde ilk yazılı fiyat tekliflerinin alındığı tarih, diğer ihale usulleri ile yapılan ihalelerde ise ihale tarihi esas alınır. Örneğin; 11.1.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Ekim-Kasım-Aralık 2013", 15.7.2014 tarihinde açık ihale usulü ile yapılan ihalede son geçici vergi beyanname dönemi "Nisan-Mayıs-Haziran 2014" tür." açıklamaları,

İdari Şartname'nin "Sınır değeri" başlıklı 33'üncü maddesinde "33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yöntemle göre sınır değeri hesaplanır.

33.2. Teklifi sınır değerinden kalan istektilerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenmektedir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerin altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;
a) Yapım yönteminin ekonomik olması,
b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgülüğü,
gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamalara dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklama bulunmayan istektilerin teklifi reddedilir. İhale komisyonunca reddedilmeyen teklifler, geçerli teklif olarak belirlenir. İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin sınır değerinden önemli ölçüde düşük olduğu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır." hükmü,

Teklif tutarı sınır değerinden kalan istektilere EKAP üzerinden gönderilen 14.01.2019 tarihli ve 668202 sayılı aşırı düşük teklif sorgulama yazısında açıklaması istenen 2 iş kalemi olduğu, açıklama istenilmeyen analiz girdileri listesi ve açıklaması istenen iş kalemlerine ait analiz formatlarının yer aldığı, söz konusu analiz formatlarında nakliye girdisinin ne şekilde tevşik edildiğinin belirlendiği ve nakliye formülüne yer verildiği görülmüştür.

Aşırı düşük teklif açıklaması talebine istinaden Eryurt İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamaları incelendiğinde, açıklaması istenen ÖZEL-1 ve ÖZEL-4 iş kalemlerine ait analizlerin açıklamalar kapsamında sunulduğu, söz konusu açıklamalarda ÖZEL-1 ve ÖZEL-4 iş kalemlerine ilişkin analizler kapsamında nakliye girdisinin fiyat teklifi alınmak suretiyle açıkladığı görülmüştür.

İdare tarafından aşırı düşük teklif sorgulama yazısı ekinde verilen analiz formatlarında ÖZEL-1 poz numaralı iş kaleminin analiz girdileri arasında yer alan "nakliye (30 km) stabilize" için "F=A x K x (0,0007xM+0,1) x G" formülü ile "A=Zorluk katsayısı=1, G=Taşınan malzemenin yoğunluğu=1,6, K= Taşıt katsayısı (Rajısç-02,017-278,00), M= Taşıma mesafesi=30" şeklinde belirlendiği, söz konusu formül üzerinden yapılan hesaplamada nakliye tutarının 13,79 TL olduğunun tespit edildiği, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan ÖZEL-1 poz numaralı iş kaleminin analizinde nakliye girdisi için 3,20 TL, analizin genel toplam kısmında ise 13,90 TL tutara yer verildiği görülmüştür.

ÖZEL-4 poz numaralı iş kaleminin analiz girdileri arasında yer alan "Kırmataş nakli" için "F=A x K x (0,0007xM+0,1) x G" formülü ile "A= Zorluk katsayısı= 1, G= Taşınan malzemenin yoğunluğu=1,6, K= Taşıt katsayısı= 278, M= Taşıma mesafesi=30" şeklinde belirlendiği, söz konusu formül üzerinden yapılan hesaplamada nakliye tutarının 13,79 TL olduğunun tespit edildiği, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan ÖZEL-4 poz numaralı iş kaleminin analizinde nakliye girdisi için 3,50 TL, analizin genel toplam kısmında ise 26,60 TL tutara yer verildiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan tespitler bir arada değerlendirildiğinde, açıklaması istenen ÖZEL-1 ve ÖZEL-4 iş kalemlerinin analiz girdileri arasında yer alan nakliye girdisi için idarece öngörülen nakliye formülü kullanılarak açıklamaların yapılması gerekirken fiyat teklifi ile gerçekleştirilen açıklamanın idarece verilen detaylı analiz formatına uygun olmadığı, analizi istekli tarafından fiyat teklifi alınmak suretiyle açıklanan stabilize nakli (3,20 TL) ve kırmataş nakli (3,50 TL)'nin idare tarafından analiz formatlarında yer verilen nakliye formülü ile hesaplanması gereken nakliye tutarlarının altında olduğu tespit edilmiştir.

Bu itibarla idarece hazırlanan detaylı analiz formatında yer alan nakliye formülü kullanılmaksızın üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi ile açıklama yapılamayacağı ve ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından yapılan nakliye açıklamasının mevzuata uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

İdare tarafından yeterli inceleme yapılmadan ihalenin sonuçlandırıldığı, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan analizlerin incelenmediği, açıklama kapsamında sunulan fiyat tekliflerini düzenleyen YMM veya SMM'den Ek-0.5, Ek-0.6 sayılı tutanakların istenilmediği ve ilgili vergi dairesinden teyitlerinin yapılmadığı iddiasına ilişkin olarak yapılan incelemede,

İhale üzerinde bırakılan istekli tarafından, aşırı düşük teklif sorgulama yazısı ekinde yer verilen analiz formatına uygun açıklama yapıldığı ve sunulan analizlerin uygun olduğu,

Aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında iki tane fiyat teklifi sunulduğu, fiyat tekliflerinin "Ocaktan taş hazırlanması", "Stabilize nakli (30 km)", ve "Kırmataş nakli (30 km)" girdilerine ilişkin olduğu, stabilize nakli (30 km), ve "Kırmataş nakli (30 km)" girdileri için yukarıda yer verilen değerlendirme gereğince yapılan açıklamanın uygun olmadığı ve ayrıca bir değerlendirme yapılmasına gerek bulunmadığı,

"Ocaktan taş hazırlanması" girdisi için alınan fiyat teklifinin mevzuat gereğince bulunması gerekli meslek mensubu ibaresini taşıdığı ve meslek mensubunun iletişim bilgilerini de içerecek şekilde kaşelenerek onaylandığı, fiyat teklifinin analizi ile uyumlu olarak hazırlanmış, ayrıca söz konusu fiyat teklifine dayanarak Ek-0.5 maliyet tespit tutanaklarının istenilmesi gerektiğinden herhangi bir husus olmadığı, diğer taraftan bahse konu fiyat teklifinde yer alan bilgilerin doğruluğunda meslek mensubunun sorumluluğunda olduğu bir arada değerlendirildiğinde başvuru sahibinin bu iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, ihalenin itirazın şikâyetine konu birinci kısım yaklaşık maliyeti dikkate alındığında 4734 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesi uyarınca ödemesi gereken itirazın şikâyet başvuru bedelini 17.163,00 TL olduğu, başvuru sahibi tarafından toplam yaklaşık maliyet üzerinden 22.887,00 TL'nin Kurum hesaplarına yatırıldığı, bu nedenle fazla ödendiği tespit edilen 5.724,00 TL'nin başvuru sahibinin yazılı talebi halinde başvuru sahibine iadesinin gerektiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemlerle giderilebilecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, ihalenin 1'inci kısmı için Eryurt İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin aşırı düşük teklif açıklaması uygun olmadığı gerekçesiyle teklifinin reddedilmesi ve bu aşamadan sonraki işlemlerin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliği edileceği tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

1) Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

2) Fazla ödenen başvuru bedelinin başvuru sahibinin yazılı talebi halinde iadesine,

Oybirliği ile karar verildi.